

Republička agencija za elektronske komunikacije (RATEL)

Višnjićeva 8

11000 Beograd

E-mail: ratel@ratel.rs; javnekonsultacije@ratel.rs**Komentari Telenora na nacrt Pravilnika o izmenama i dopunama Pravilnika o obrascima zahteva za izdavanje pojedinačne dozvole za korišćenje radio-frekvencija**

Poštovana gospodo,

U skladu sa sprovođenjem postupka javne rasprave o nacrtu izmena i dopuna Pravilnika o obrascima zahteva za izdavanje pojedinačne dozvole za korišćenje radio-frekvencija (u nastavku: Izmene i dopune Pravilnika), koji je Republička agencija za elektronske komunikacije (u nastavku: Agencija) pokrenula dana 06.11.2013.godine, Telenor dostavlja sledeće komentare i predloge:

Član 2

U vezi sa spiskom vrste obrazaca u članu 2 osnovnog Pravilnika predlažemo da se u okviru Izmene i dopuna Pravilnika uvrsti novi obrazac ZPDxy – Zahtev za izdavanje pojedinačne dozvole za korišćenje radio-frekvencija po sprovedenom postupku javnog nadmetanja. Ovaj predlog je u skladu sa članom 89 Zakona o elektronskim komunikacijama i smatramo da treba da bude predmet Pravilnika o obrascima zahteva za izdavanje pojedinačne dozvole za korišćenje radio-frekvencija.

Prema Planu namene radio-frekvencijskih opsega u tač.1 Opšti pojmovi, podtač.4 Radio-stanice i sistemi, podtač.4.13, definisana je bazna stanica kao kopnena stanica u mobilnoj službi, pri čemu u okviru ove opšte definicije pripadaju i bazne stanice u javnim mobilnim mrežama, a koje koriste radio-frekvencijske opsege dodeljene operatorima putem javnog nadmetanja.

Smatramo da novi obrazac ZPDxy treba da se odnosi i na bazne stanice u "mobilnim/fiksni komunikacionim mrežama koje uključuju terestrički IMT" (podtač.1.21 Plana namene) za koje je u kolonama Tabele Plana namene navedeno da je njihova namena "za javne elektronske komunikacione usluge GSM900/MFCN (podrazumeva i IMT)", kao i da se frekvencijski opsezi dodeljuju putem javnog nadmetanja.

Poznato je da je isključivo pravo korišćenja radio-frekvencija za pomenute radio-stanice, koje se koriste u javnim mobilnim telekomunikacionim mrežama, već stečeno putem postupka javnog nadmetanja. Iz ovih razloga smatramo da bi korišćenje radio-frekvencija za primenu ovih radio-stanica trebalo tretirati po članu 89 Zakona o elektronskim komunikacijama, i s tim u vezi, smatramo da obrazac ZPD ne treba da važi za bazne radio-stanice koje koriste radio-frekvencije dobijene putem javnog nadmetanja, odnosno da se na njih ne primenjuje čl. 86 Zakona o elektronskim komunikacijama.

U cilju redovnog uvida u planove razvoja i praćenja realizacije izgradnje baznih-stanica javnih mobilnih mreža, a naročito iz razloga kontinualne kontrole promene parametara emisionog zračenja, koje se redovno sprovode radi optimizacije radio-mreže baznih stanica, predlažemo da se usvoji pravilo da mobilni operatori redovno, na primer kvartalno i to bi se regulisalo ovim Pravilnikom, dostavljaju Agenciji spisak baznih radio-stanica u elektronskoj formi sa svim tehničkim podacima iz ZPD-a. Na ovaj način Agencija bi imala uvid u aktuelne vrednosti parametara koji su relevantni za kontrolu korišćenje radio-frekvencijskih opsega (notifikacija). Takodje, Agencija bi na osnovu aktuelnih podataka mogla da izdaje akt po kom osnovu će primenjivati propisane administrativne mere u slučaju eventualnih prekršaja.

Napominjemo da se sličan princip primenjuje u zemljama EU i nekim u okruženju, i da predstavlja pravo rešenje za praćenje i kontrolu ubrzanog razvoja mreža javnih mobilnih telekomunikacija. Usvajanjem ovog pravila uštedili bi se troškovi za veliku količinu dosadašnje dokumentacije, uključujući i operativne troškove poslovanja operatora.

Član 3, Uputstvo, I.1 Opšte, tačka 10. pod b)

U tački 10. pod b) navedeno je da Tehnička dokumentacija, koju operator podnosi za dobijanje dozvole, mora da se priloži „Odluka nadležnog organa kojom se utvrđuje da nije potrebna procena uticaja projekta na životnu sredinu, odnosno odluku nadležnog organa o davanju saglasnosti na studiju o proceni uticaja na životnu sredinu“.

Povodom ovog pitanja, u zajedničkim dopisu tri operatora, Telekom Srbija, Telenora i Vip Mobile, dostavljenom Agenciji dana 31.03.2011, predložena je izmena obaveze navedene u tač.10. pod b) sa predlogom tako što će se:

- pomenuta tačka 10. pod b) Tehničke dokumentacije izbaciti, a operator obavezati da pre puštanja u rad radio-stanice ispuni sve obaveze iz Zakona o zaštiti životne sredine i Zakona o proceni uticaja na životnu sredinu, ili
- obaveza iz postojeće tačke 10. pod b) zameniti Izjavom investitora (operatora) da će poštovati navedene Zakone, a kako je to već predviđeno kada je u pitanju tačka 9. istog dela Pravilnika.“

Telenor, i u okviru ovih javnih konsultacija o Izmenama i dopunama Pravilnika, ostaje u svemu pri tvrdnjama iznetim u pomenutom dopisu, i predlozima koji su u ovom komentaru ponovljeni i citirani. S obzirom da u praksi vreme pribavljanja odluka u vezi sa zaštitom životne sredine od strane nadležnih organa i dalje utiče, odnosno otežava dinamiku razvoja mobilne mreže, nadamo se da ćete pokazati razumevanje i izaći u susret potrebama operatora.

Član 3, Uputstvo, I.1 Opšte, pod v)

U vezi sa načinom dostavljanja tehničke dokumentacije i dalje smatramo da je dovoljno da se tehnička dokumentacija dostavlja samo u elektronskoj formi, pri čemu bi se sam zahtev i dalje dostavljao poštanskim putem. Smatramo da bi se na ovaj način postogla veća efikasnost i ostvarile znatne materijalne i druge uštede.

Član 3, Uputstvo, III.1 Tehnička dokumentacija za mobilnu službu

U okviru Tehničke dokumentacije za mobilnu službu pod tač. 1 naveden je Plan raspodele radio frekvencija za GSM/DCS 1800 radio-sistem, čije izmene i

dopune su oktobra 2013.godine bile na javnoj raspravi i do danas nije objavljeno usvajanje i donošenje ovih izmena.
Smatramo da iz tih razloga navedeni Plan raspodele, koji je naveden pod tač.1 trenutno ne primenjiv.

Telenor d.o.o.

Goran Vasić
Izvršni direktor korporativnih poslova